

## **Cu privire la modul de valorificare și asigurare a protecției asupra obiectelor de proprietate intelectuală de către autoritățile/instituțiile publice**

Dacă să revenim la principiile legislației în domeniul mărcilor, vom menționa prevederea Acordului TRIPs, conform căreia drepturile de proprietate intelectuală sunt drepturi private. La fel, este important de menționat și prevederile art. 2 al Legii nr. 38-XVI din 29 februarie 2008 privind protecția mărcilor ce definesc noțiunea de "marcă" ca fiind orice semn susceptibil de reprezentare grafică, care servește la deosebirea produselor și/sau serviciilor unei persoane fizice sau juridice de cele ale altor persoane fizice sau juridice.

Este evident faptul că marca constituie un mijloc important în desfășurarea activităților comerciale, aceasta avînd efecte benefice în mediul concurențial. Monopolul asigurat de stat asupra unei mărci garantează stabilitatea între consumator și producător, este o armă efectivă împotriva contrafacerii și concurenței neloiale. În acest sens, înregistrarea și asigurarea protecției unei mărci impune anumite investiții. Aceste investiții sunt justificate atunci cînd marca contribuie la obținerea de profituri și mai puțin justificate în cazul instituțiilor publice (non profit), mai ales că există dificultăți în privința surselor disponibile necesare, iar oricare întârzieri de plată conduc la decăderea din drepturi.

Înregistrarea unei mărci conform art. 9 al Legii nr. 38-XVI din 29 februarie 2008 privind protecția mărcilor oferă titularului dreptul exclusiv, în special dreptul de a interzice terților să utilizeze în activitatea lor comercială, fără consimțămîntul său:

a) un semn identic cu marca pentru produse și/sau servicii identice cu cele pentru care marca este înregistrată;

b) un semn care, din cauza identității ori similitudinii cu marca înregistrată și identității ori similitudinii produselor sau serviciilor acoperite de semn și de marcă, generează riscul de confuzie în percepția consumatorului; riscul de confuzie include și riscul de asociere între semn și marcă;

c) un semn identic ori similar cu marca pentru produse și/sau servicii diferite de cele pentru care marca este înregistrată cînd aceasta din urmă a dobîndit un renume în Republica Moldova, iar persoana terță, în urma folosirii semnului, fără motive justificate, profită de caracterul distinctiv ori de renumele mărcii sau le aduce atingere acestora.

Cele expuse constituie de fapt un monopol asupra deținerii și utilizării unor semne fie verbale, figurative sau combinate. Doritori de a deține un astfel de monopol apar tot mai des în rîndul instituțiilor publice, indiferent de faptul că aceste instituții nu desfășoară activități comerciale și ar părea că astfel de înregistrări sunt lipsite de sens. Totodată, legislația în vigoare care reglementează activitatea instituțiilor publice nu conține prevederi cu referire la simbolurile instituțiilor, altele decît cele reglementate prin Legea nr. 86 din 28.07.2011 cu privire la simbolurile publice, precum și reglementări privind dreptul instituțiilor asupra acestor semne, corespunzător, unică soluție fiind înregistrarea acestora în calitate de mărci în temeiul Legii nr. 38-XVI din 29 februarie 2008 privind protecția mărcilor.

Reieșind din cele menționate, este important ca decizia de înregistrare a mărcii pentru instituțiile publice să fie una echilibrată, fiind luate în calcul și cheltuielile necesare în acest sens.

De asemenea, nu mai puțin important este și gestionarea obiectelor de proprietate intelectuală deținute de instituțiile publice, acestea urmînd să genereze profituri sau să

garanteze securitatea și integritatea domeniului ca efect al monopolului obținut drept rezultat al înregistrării acestor obiecte.

În această ordine de idei, considerăm necesară determinarea următoarelor aspecte:

✓ Să se conștientizeze rolul și scopul înregistrării obiectelor de proprietate intelectuală;

✓ Să fie instituite în cadrul instituției servicii de gestionare a drepturilor;

✓ Să fie identificate sursele financiare necesare înregistrării, menținerii și asigurării drepturilor;

✓ Să fie promovate obiectele de proprietate intelectuală în limita scopurilor pentru care s-a obținut protecția;

✓ Să fie monitorizată piața pentru a preveni și a contracara oricare utilizare abuzivă sau care ar discredita reputația instituției.

Corespunzător, în contextul celor expuse, se recomandă instituțiilor publice:

✓ să realizeze inventarierea obiectelor de proprietate intelectuală create sau utilizate în cadrul instituției;

✓ să întreprindă măsuri pentru asigurarea protecției obiectelor de proprietate intelectuală create și utilizate în cadrul instituției;

✓ să fie asigurată evidența contabilă pentru activele imateriale și reflectarea acestora în bilanțul instituției;

✓ să fie asigurată planificarea din timp a surselor financiare necesare obținerii și asigurării protecției în măsura în care să fie respectate termenele de procedură stabilite conform legii;

✓ să fie identificate și argumentate necesitățile pentru protecția obiectelor de proprietate intelectuală în teritoriul altor state sau la nivelul internațional;

✓ să fie elaborate planuri de măsuri în scopul promovării obiectelor de proprietate intelectuală, în special acolo unde accentul este axat pe imaginea Republicii Moldova în plan cultural, economic, precum și politic.